

**Bouw Magazijn – Ringlaan 10
Heule**

**Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van Maatregelen
Bureauonderzoek – 2018K117**

Eke
2019

Colofon

Opdrachtgever: Goedefroo architecten bvba
Ooigemstraat 2a
8710 Wielsbeke

Titel: **Bouw magazijn – Ringlaan 10 (Heule)**
Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van maatregelen - 2018K117

Status: Definitief

Datum: 25 maart 2019

Auteur: B. Vermeulen

Projectbegeleiding: L. Ryckebusch

Projectcode: 2018K117

Raaproject: HERI-01

Erkend archeoloog: RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België,
Begoniastraat 13
9810 Eke

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BVBA
Begoniastraat 13
9810 Eke
telefoon: 09/311 56 20 - 0498/44 16 99
E-mail: raap@raap.be

© RAAP België bvba, 2019.

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Gemotiveerd advies

1.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Het vooronderzoek kon aan de hand van een bureauonderzoek (2018K117) volledig afgerond worden. Er werden voldoende gegevens verzameld en bestudeerd om een gefundeerde uitspraak te doen over de aan- of afwezigheid van archeologische relictten in de ondergrond van het projectgebied, de informatieve waarde ervan en de verdere omgang ermee.

1.2 De aan-/afwezigheid van een archeologische site

Het bureauonderzoek kon de aan- of afwezigheid van een archeologische site ter hoogte van het projectgebied niet definitief aantonen. Na het evalueren van de beschikbare aardkundige, landschappelijke, historische en archeologische data werd vastgesteld dat er voor de locatie van het projectgebied een plausibele verwachtingskans heerst op zowel Steentijd-artefactensites (afkomstig van jager-verzamelaars) als sporensites, gevormd door sedentaire landbouwgemeenschappen.

Dit werd geconcludeerd op basis van:

- De gunstige landschappelijke locatie: gesitueerd op de zuidelijk georiënteerd en licht oplopende flank van de Heuvelrug van Lendelede en in de directe nabijheid van de beekvallei van de waterloop de Heule en de alluviale vallei van de Leie. Op deze locatie is er een directe toegang tot diverse voedselbronnen voor jager-verzamelaarsgroepen. De hogere ligging is van strategisch belang voor tijdelijke kampementen maar leent zich ook voor meer permanente bewoning.
- De vruchtbare bodemopbouw: de originele bodem zal hoogstwaarschijnlijk uit vochtige zandleem of vochtig lemig zand bestaan, met een gunstige drainering en een verbrokkelde textuur B-horizont (bodenvorming). Deze grond leent zich zeer goed voor het uitvoeren van landbouw en is omwille van de hoge ligging en goede drainering zeker geschikt voor semi- of permanente bewoning.
- De archeologische vindplaatsen in de omgeving. De oudste aangetroffen relictten dateren uit de Midden-Steentijd. De vroegste permanente bewoningssporen op de heuvelflank dateren uit de Nieuwe Steentijd. Op meerdere, verspreide locaties werden sporen uit de metaaltijden, Romeinse periode en volle middeleeuwen aangetroffen. De sporen getuigen zowel van agrarische activiteiten en bewoning als van begravingspraktijken.
- Het historisch landgebruik: het plangebied is sinds de 2de helft van de 18de eeuw in gebruik als deels weiland en deels akkerland, met inbegrip van een centrale oude voetweg. Het recente en huidige landgebruik echter, zal een meer negatieve invloed gehad hebben op het bodemarchief (zie infra).

Echter, de gunstige kans op aantreffen van archeologische relictten wordt sterk geminimaliseerd omwille van de huidige bodemgaafheid van het terrein. Op de bodemkaart van de Dienst Ondergrond Vlaanderen staat het plangebied gekarteerd als 'vergraven terreinen'. Ook op het Digitaal Terreinmodel Vlaanderen merken we een sterk kunstmatig karakter van het reliëf ter hoogte van de betrokken percelen. Zeker in vergelijking met het meer natuurlijk reliëf die de aangrenzende

akkerpercelen vertonen. Daarnaast werden op 24 oktober 2018 verschillende sonderingen uitgevoerd ter hoogte van het projectgebied. Uit de boringen bleek dat er een sterke antropogene en recente bodemverstoring heeft plaatsgevonden. Ter hoogte van de geplande bouwingsrepen werden de eerste twee meter van het bodemarchief samenvattend gekarteerd als aangevuld en/of geroerd.

1.3 Impactbepaling

De geplande werkzaamheden omvatten: de aanleg van een nieuw hoogstapelmagazijn met showroom en kantoorgebouw (1), de gedeeltelijke heraanleg van de parkeerzones in het noorden van het terrein (2), de aanleg van een nieuwe, kleine loods aan de oostzijde van het huidige oostelijke magazijn (uitbreiding) (3). De footprint van de nieuwe gebouwen zal volledig ingepland worden op reeds bestaande gebouwen.

Concreet betreffen de geplande bodemingrepen volgende dieptes:

Tabel 1: Overzicht van de dieptes van de geplande bodemingrepen.

Geplande bouwingsreep	Type Fundering	Diepte
Parkeerzones	Steenslagfundering	55 cm + buffer 20 cm = 75 cm
Westelijke dienstweg	Steenslagfundering	55 cm + buffer 20 cm = 75 cm
Hoogstapelmagazijn: wanden + centrale pijlers	Paalfunderingen	Grote diepte
Hoogstapelmagazijn: tussenruimtes	Steenslagfundering	55 cm + buffer 20 cm = 75 cm
Kleine loods	Steenslagfundering	55 cm + buffer 20 cm = 75 cm
Kantoorgebouw (pijlers)	Paalfunderingen	Grote diepte
Parking onder kantoorgebouw	Steenslagfundering	53 cm + buffer 20 cm = 75 cm
Groenzones (grasperken, bloembakken)		Minimaal

Het totale oppervlak dat onderhevig zal zijn aan bodemingrepen bedraagt 10.344,87 m². De diepste bodemingrepen betreffen de paalfunderingen. Deze zullen uitsluitend onder de wanden van de nieuwe hoogstapelmagazijn (en één centrale rij pijlers) en onder de steunpilaren van het kantoorgebouw ingepland worden. De diepe ingrepen zijn dus beperkt in oppervlak. De meerderheid van het te vergraven oppervlak van het hoogstapelmagazijn zal gebeuren in functie van de zoelfundering, die beperkt in diepte is. Op Figuur 2 wordt het ontwerpplan geprojecteerd op de kadasterkaart, met weergave van de nieuwe bouwvolumes. We merken de ligging van de huidige westelijke loods op, die afgebroken wordt, ten opzichte van het nieuw geplande hoogstapelmagazijn.

Figuur 3 bevat het funderingsplan van de geplande werkzaamheden met daarop de reeds uitgevoerde sonderingen van SGS Belgium¹ geprojecteerd. Zoals vermeld in deel 2.2.1.3. in het verslag van resultaten worden er per boring 8 lagen onderscheden (zie Tabel 2). Laag 1 en 2 worden allebei als 'aangevulde, steenpuin-houdende (geroerde) grondlagen' omschrijven in het rapport. We merken op dat laag 2 tot minimaal 2,2 m onder het maaiveld reikt (sondering S03) en maximaal 3 meter (S01 en S06). Vanaf laag 3 wordt er vermelding gemaakt van het Quartair, al worden deze lagen nog steeds omschreven als 'eventueel aangevulde grondlagen, of Quartair, matig vaste leemlagen'. Ook bij laag 4 is er nog steeds de vermelding van 'Eventueel geroerde en/of aangevulde grondlagen, of Quartair, zwakke tot plaatselijk sterk samendrukbare leem- en/of kleilagen'. Laag 5

¹ VAN KNEKINGEN, 2018: SGS Belgium sonderingsrapport, zie bijlage 6.

wordt als volwaardige Quartaire laag (vrij los tot matig gepakt leemhoudende zand) omschreven. Vanaf deze laag betreft het met grote zekerheid natuurlijke, onverstoorde moederbodem.

Tabel 2: Indicatie van de dieptes van de aangetroffen grondlagen per uitgevoerde sondering (bron: SGS Belgium).

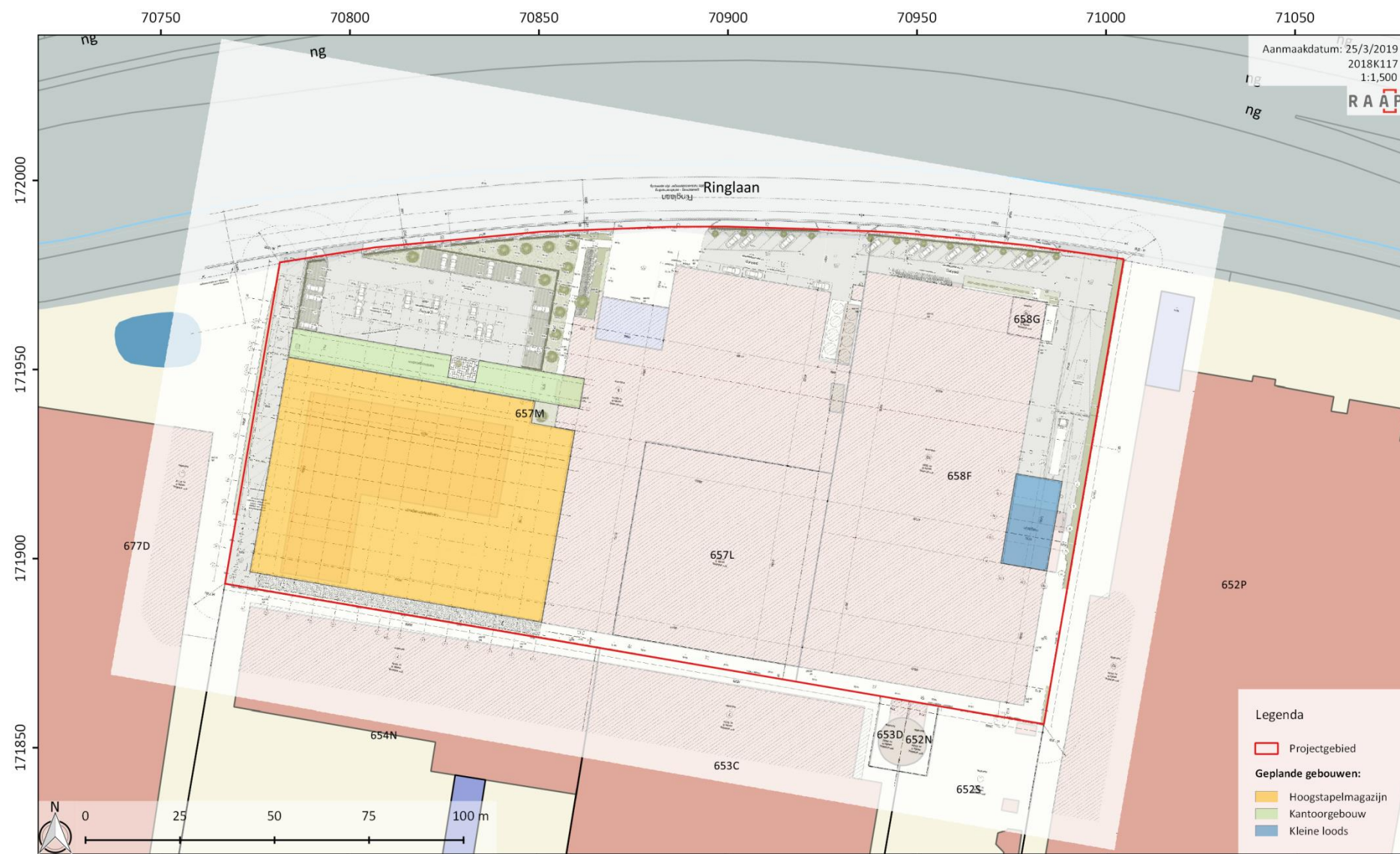
Proef	Referentiepunt	Aanvangspeil (R), m	Laag 1		Laag 2		Laag 3		Laag 4	
			d1	r1	d2	r2	d3	r3	d4	r4
S01	Dorpel van de poort	-0,09	0,50	-0,59	2,00	-2,09	-	-	3,00	-3,09
S02		-0,04	0,50	-0,54	2,00	-2,04	-	-	2,50	-2,54
S03		-0,19	0,32	-0,51	1,00	-1,19	2,20	-2,39	3,00	-3,19
S04		-0,10	1,30	-1,40	1,50	-1,60	2,60	-2,70	3,20	-3,30
S05		-0,12	1,30	-1,42	1,40	-1,52	2,70	-2,82	3,20	-3,32
S06	Vloerpalas magazijn	-0,23	0,50	-0,73	1,80	-2,03	-	-	3,00	-3,23
Proef	Referentiepunt	Aanvangspeil (R), m	Laag 5		Laag 6		Laag 7		Laag 8	
			d5	r5	d6	r6	d7	r7	d8	r8
S01	Dorpel van de poort	-0,09	7,00	-7,09	8,70	-8,79	14,00	-14,09	16,00	-16,09
S02		-0,04	7,50	-7,54	9,10	-9,14	14,80	-14,84	20,20	-20,24
S03		-0,19	6,50	-6,69	9,00	-9,19	13,20	-13,39	19,30	-19,49
S04		-0,10	7,20	-7,30	9,10	-9,20	13,90	-14,00	19,80	-19,90
S05		-0,12	7,20	-7,32	9,80	-9,92	13,50	-13,62	19,80	-19,92
S06	Vloerpalas magazijn	-0,23	7,00	-7,23	8,70	-8,93	14,20	-14,43	19,80	-20,03

Er kan geconcludeerd worden dat de meerderheid van de bodemingrepen (uitgravingen of boringen) uitgevoerd zullen worden binnen de gekarteerde verstoorde bodemlagen. Enkel ter hoogte van de paalfunderingen kan er potentieel onverstoord moedermateriaal aangeboord worden. Indien we enkel lagen 1 en 2 als geroerde grond beschouwen zal het moedermateriaal (de natuurlijke en onverstoorde bodem en dus mogelijke archeologische relicten) geraakt kunnen worden vanaf minstens 2,2 meter (in de zone rond boring 3). Indien we lagen 3 en 4 mee kunnen rekenen als aangevulde of geroerde grond, dan zal er eerst tot op een diepte van minstens 6,5 meter moeten geboord worden, om een onverstoord bodemarchief aan te treffen.

Dit kan gesteld worden indien we er vanuit gaan dat er nog archeologische relicten bewaard kunnen zijn in het bodemarchief, mogelijk afgedekt door puinhoudende aangevulde pakketten die bij de aanleg van het terrein werden aangevoerd. De kans bestaat echter dat de bodem eerst afgetopt en genivelleerd werd, vooraleer de steenpuin-houdende pakketten aangebracht werden. In dat geval is de kans zeker reëel dat potentiële archeologische niveaus reeds verstoord of vergraven werden.

In beide gevallen kan gesteld worden dat de geplande uitgravingen en boringen een minimale impact zullen hebben op het natuurlijk gevormde bodemarchief en potentiële archeologische relicten die erin vervat zitten, omwille van de reeds bestaande hoge graad van bodemverstoring. De zones waar eventueel wel de onverstoorde, natuurlijk gevormde moederbodem (en dus potentiële archeologische relicten) bereikt kunnen worden, zijn te beperkt in omvang (bijvoorbeeld de wanden) om representatieve kennis (oa. ruimtelijk inzicht) op te leveren. Bij verdere advisering zullen de te leveren inspanningen dus niet in verhouding staan met de gemaakte onderzoekskosten en de beoogde kenniswinst. Daarom worden in het kader van dit dossier **geen verdere archeologische maatregelen** geadviseerd.

Figuur 2: Projectie van het ontwerpplan op het kadasterplan, met indicatie van de nieuwe bovengrondse bouwvolumes en de contouren van het projectgebied (bron: Goedefroo architecten bvba, AGIV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen).

Figuur 3: Projectie van het funderingsplan, de uitgezette sonderingen door SGS Belgium en de nieuwe geplande bovengrondse bouwvolumes op een luchtfoto uit 2018 (bron: Geopunt, SGS Belgium, Goedefroo architecten bvba).

2 Programma van maatregelen

Gezien er geen verdere maatregelen voorzien worden, is er geen Programma van Maatregelen nodig.

Ondanks dat er geen verdere maatregelen voorzien zijn, wordt er wel gewezen op de **meldingsplicht** die geldt bij de vondst van een roerend of onroerend goed met archeologische erfgoedwaarde, zoals deze omschreven wordt in **Artikel 5.1.4.** van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Dit geldt voor vondsten gedaan buiten de context van archeologisch vooronderzoek, archeologische opgravingen, of gebruik van een metaaldetector.

3 Bibliografie

VAN KNEKINGEN, H. (2018) *Rapport Geotechnisch Onderzoek SGS Belgium NV: Ringlaan 10 - 8501 Heule (België). Rapportnummer: Z1850165.* Z1850165. Bertem: SGS Belgium NV, p. 71.